

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ένας μεγάλος μάστορας της πέτρας μύησε τους μηχανικούς στα μυστικά της, με πρωτοβουλία του ΤΕΕ/ΤΚΜ, στη Θεσσαλονίκη

Την ευκαιρία να μυηθούν στα «μυστικά» της πέτρας, όπως τα κατέχει ένας παλαιός δεξιότηχνης μάστορας, ο 70χρονος Κρητικός **Μανώλης Πιπεράκης (Μαστρομανώλης)**, είχαν στις **25-27 Απριλίου** εκατοντάδες μηχανικοί στη Θεσσαλονίκη.

Οι τριήμερες εκδηλώσεις, που είχαν το θεωρητικό και το πρακτικό τμήμα τους, διοργανώθηκαν **με πρωτοβουλία του ΤΕΕ/ΤΚΜ** και με το σκεπτικό ότι η γνώση των παλαιών, παραδοσιακών μαστόρων δεν πρέπει να πηγαίνει χαμένη, αλλά να ενσωματώνεται στην εμπειρία των νέων μηχανικών.

Ο Μαστρομανώλης, με πάνω από μισό αιώνα εμπειρίας στο «δούλεμα» της πέτρας, ήταν σίγουρα ένας από τους καταλληλότερους μάστορες για να μεταλαμπαδεύσουν αυτή τη γνώση.

Η αυξημένη προσέλευση τόσο στην ομιλία του Μαστρομανώλη στις 25 Απριλίου, όσο και στο διήμερο εργαστήριο κατασκευής πέτρας, που ακολούθησε στο στρατόπεδο Κόδρα, απέδειξε το αυξημένο ενδιαφέρον των μηχανικών για τις παραδοσιακές τεχνικές και υλικά.

Η ομιλία του Μαστρομανώλη

Με την μαντινάδα «*Μη σταματάς στ' ασήμαντα / (αυ)τα σε πονούνε σβήσε / γιατί η ζωή είναι ένα λεπτό / κι αν θα προλάβεις «ζήσε»*», ολοκλήρωσε την ομιλία του στο αμφιθέατρο του ΤΕΕ/ΤΚΜ ο Μαστρομανώλης.

Το βράδυ της **Τετάρτης 25 Απριλίου**, ο εξαιρετικός μάστορας της πέτρας από την Κρήτη, απευθύνθηκε σε μηχανικούς σε εκδήλωση που φιλοξενήθηκε στο αμφιθέατρο του ΤΕΕ/ΤΚΜ. Τον προλόγισε ο πρόεδρος της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ/ΤΚΜ, **Τάσος Κονακλίδης**, ο οποίος τόνισε ότι πλέον σπάνια χτίζονται πέτρινα σπίτια και όσα γίνονται δεν χτίζονται σωστά.

«Ο Μαστρομανώλης έχει αφιερώσει τη ζωή του στο να χτίζει σωστά, παραδοσιακά. Έχει βγάλει ένα βιβλίο -το «Κτίζω πέτρα»- όπου πέρα από τον τρόπο χτισίματος αναφέρεται και στον τρόπο της ζωής των μαστόρων της εποχής εκείνης», τόνισε. Αμέσως μετά αναφέρθηκε στους βορειοελλαδίτες μαστόρους από την περιοχή τόσο του Βόιου Κοζάνης, όσο και της Πίνδου (τα περίφημα Μαστοροχώρια).

Ο πρόεδρος δεσμεύτηκε **ότι το ΤΕΕ/ΤΚΜ προτίθεται να αναλάβει κι άλλες παρόμοιες πρωτοβουλίες προκειμένου να φέρει κοντά τους μηχανικούς με το έργο**. Αμέσως μετά η πρόεδρος του Λαογραφικού Συλλόγου Κρητών Θεσσαλονίκης "**Τ' αγρίμια**" **Ευαγγελία Γιουμπάκη** Κοκολάκη, αναφέρθηκε στο πλούσιο έργο του Μαστρομανώλη, ο οποίος 'παλεύει' να διατηρήσει ζωντανή μία τέχνη που χάνεται.

Με κρητική φορεσιά

Φορώντας την τυπική κρητική στολή, ο Μαστρομανώλης ανέβηκε στο βήμα και 'μάγεψε' όλους τους παραβρισκόμενους με την αφοπλιστική του ειλικρίνεια, το πηγαίο χιούμορ του, τις πολλές του γνώσεις πάνω στην πέτρα και τον προσιτό χαρακτήρα του. «Αισθάνομαι ότι ήρθα στη δεύτερη πατρίδα μου... **Υπηρέτησα την θητεία μου στη Θεσσαλονίκη ως κομάντο του μηχανικού. Μάλιστα, εκεί που θα κάνουμε τα εργαστήρια, στο στρατόπεδο Κόδρα, φυλούσα σκοπιά**», είπε με συγκίνηση. Είπε ότι τώρα νιώθει ότι ο 'πλούτος' της δουλειάς του μπορεί να βγει προς τα έξω και να μείνει στον κόσμο που αγαπά την πέτρα. «Αν διαβάσετε το βιβλίο μου ένα είναι σίγουρο: κανείς δεν θα μπορέσει να σας κοροϊδέψει», πρόσθεσε και ανέφερε την ιστορία προσωπικού του φίλου από την Κρήτη, ο οποίος αγόρασε πέτρινο σπίτι, στη συνέχεια διάβασε το βιβλίο του και τότε κατάλαβε τι ακριβώς είχε αγοράσει!

«Δυστυχώς εμείς οι Έλληνες δεν προβλέπουμε το μέλλον. Όλα τ' αφήνουμε στην τύχη κι έτσι πέρασαν απαρατήρητοι όλοι οι μεγάλοι τεχνίτες στο χτίσιμο της πέτρας. Το κράτος έπρεπε να μεριμνήσει και να καταγράψει την τεχνική που ήξεραν και να διδαχτεί στα Πολυτεχνεία και τα πανεπιστήμια. Από χρόνια έπρεπε να είναι το βασικότερο μάθημα για πολιτικούς μηχανικούς και αρχιτέκτονες», γράφει στον πρόλογο του βιβλίου του. Και συνεχίζει: «**Όλοι αυτοί οι καλοί μάστοροι χάθηκαν μέσα στην άναρχη οικοδόμηση των πόλεων της Ελλάδας, γιατί είχαν φάει τη ζωή τους να χτίζουν πέτρα και παρέμειναν φτωχοί.** Η απότομη αλλαγή που έγινε πριν 40 χρόνια κι άρχισε όλος ο κόσμος να πηγαίνει στις πόλεις για μια καλύτερη ζωή έφερε μια υπερζήτηση των μαστόρων για καλουπώματα και χτισίματα με τούβλα. Εκεί χάθηκαν όλοι οι μεγάλοι καλλιτέχνες στο χτίσιμο της πέτρας και από τότε κανείς νέος Έλληνας δεν θέλησε να μάθει την τέχνη του κτίστη. Όλα αυτά τα χρόνια που έχουν περάσει κι όλα τα νιάτα της Ελλάδας έψαχναν μια θέση στο δημόσιο, κανείς δεν μπορούσε να φανταστεί τι θα γινόταν σε λίγο καιρό. Τότε ήρθε η εποχή που τελείωσαν οι τσιμεντοπόλεις και έπρεπε να ομορφύνουμε την ασχήμια αυτή, να την ομορφύνουμε χρησιμοποιώντας την πέτρα».

Από το δημοτικό με την πέτρα

Θυμήθηκε το πώς ξεκίνησε την ασχολία του με την πέτρα. Ήταν ακόμη μαθητής του δημοτικού, όταν επέστρεφε από το σχολείο, πετούσε την τσάντα και έβγαине έξω για να ασχοληθεί με την πέτρα. Είχε πάρει ένα κουτάλι από τη κουζίνα του σπιτιού και το είχε μετατρέψει σε μυστρί. Μάζευε πέτρες και τις επεξεργαζόταν. «Στην Ε' τάξη χάζευα ένα όμορφο πέτρινο σπίτι απέναντι από το σχολείο. Ανήκε στην οικογένεια Καπελάκη. Σκέφτηκα να το αντιγράψω. Βρήκα πέτρες και όλα τα απαραίτητα υλικά. Ξεκίνησα να δουλεύω κρυφά βράδυ Κυριακής. Η νύχτα πέρασε, ξημέρωσε Δευτέρα, το κουδούνι χτύπησε και εγώ ακόμη ασχολούμουν με την πέτρα. Ήρθε η δασκάλα με βρήκε, με μάλωσε και τότε είδε ότι είχα κάνει μία τέλεια πέτρινη μακέτα του απέναντι σπιτιού. Το ίδιο βράδυ η δασκάλα ήρθε στους γονείς μου. Την κρυφάκουσα να τους λέει πως έχω εξαιρετικό ταλέντο στο χτίσιμο και θα πρέπει να με πάνε κοντά σε έναν μάστορα. Η μάνα μου την άκουσε και μου έδωσε την ευκαιρία να κάνω αυτό που πραγματικά αγαπούσε η καρδιά μου», είπε.

Έκανε ιδιαίτερη αναφορά στο πως πείστηκε να βγάλει το βιβλίο. Είπε ότι τον πίεζαν από καιρό οι μαθητές του, αλλά ο ίδιος δεν αισθανόταν έτοιμος. Όσπου ήρθε το πλήρωμα του χρόνου και χάρη στη βοήθεια της μαθήτριάς του, της Ουρανίας Καραβασίλη, έκατσε και έγραψε το βιβλίο, βοηθώντας με αυτόν τον τρόπο να περάσει η τέχνη της πέτρας στις επόμενες γενιές. «Με το βιβλίο έβγαλα μία κραυγή που ακούστηκε πολύ μακριά», πρόσθεσε.

Τα μυστικά της πέτρας

Όπως ήταν φυσικό, ο Μαστρομανώλης αποκάλυψε και πολλά από τα μυστικά του. «Την πέτρα πρέπει να την χτυπάς αλύπητα, είτε είναι μεγάλη, είτε είναι μικρή. Το τσιμέντο δεν δένει με την πέτρα. Χρησιμοποιείστε ασβέστη. Το χώμα είναι ένα υλικό που αν χτιστεί σωστά δεν έχει κανένα πρόβλημα. Μη το φοβάστε. Τα πέτρινα σπίτια είναι τα πιο... αντισεισμικά, εφόσον χτιστούν σωστά», είπε στους παραβρισκόμενους στο αμφιθέατρο του ΤΕΕ/TKM.

Τις δύο επόμενες μέρες (26 και 27 Απριλίου) ο Μαστρομανώλης μετέφερε την... 'σοφία' του στις εγκαταστάσεις του στρατοπέδου Κόδρα στη Καλαμαριά και επιχείρησε να την μεταλαμπαδεύσει σε δεκάδες μηχανικούς. Με μυστρί, χώμα, ασβέστη και τσιμέντο ο κρητικός μάστορας έδειξε πρακτικά πως χτίζει κάποιος με πέτρα. Απάντησε στις δεκάδες ερωτήσεις των μηχανικών και αποκάλυψε ακόμη περισσότερα μυστικά του.

Κι από τη θεωρία στην πράξη!

Τις δύο επόμενες μέρες τη θεωρία ακολούθησε η πράξη, το πελέκημα και το στήσιμο της πέτρας, το σαούλι και το σφυρί, η λάσπη και το μυστρί. Από νωρίς το πρωί μέχρι αργά το μεσημέρι, πάνω από 50 μηχανικοί παρακολούθησαν με ενδιαφέρον και προσήλωση το εργαστήριο που πραγματοποιήθηκε στο στρατόπεδο Κόδρα. Εμαθαν πώς φτιάχνεται η ξερολιθιά, πώς δουλεύεται η λάσπη με παραδοσιακό τρόπο, ακόμη και πώς η ...κοπριά της αγελάδας μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως ιδανικό θερμομονωτικό στην παρασκευή σοβάδων! Μαζί με τους 50 και πλέον μηχανικούς, στον τόπο του εργαστηρίου βρέθηκαν και ο πρόεδρος του ΤΕΕ/TKM, **Τάσος Κονακλίδης** και ο αντιδήμαρχος Τεχνικών Υπηρεσιών του Δήμου Καλαμαριάς, **Δημοσθένης Σαρηγιάννης**.

Η συνεργασία του Δήμου Καλαμαριάς ήταν καθοριστική για την υλοποίηση της πρακτικής εξάσκησης αφού παραχώρησε το χώρο, διέθεσε υλικά και εξοπλισμό αλλά συνέβαλε και με τους ανθρώπους του που ενδιαφέρθηκαν και βοήθησαν με κάθε τρόπο.

Σημαντική άλλωστε ήταν και η συμβολή της εταιρείας Λαζαρίδης Αναστάσιος ΑΕ, μιας εταιρείας με μακρά παράδοση στον κλάδο των οικοδομικών υλικών που παρείχε αφιλοκερδώς την πρώτη ύλη, **την πέτρα.**_

Από το Γραφείο Τύπου του ΤΕΕ/ΤΚΜ

Τα Δελτία Τύπου του ΤΕΕ/ΤΚΜ καταχωρούνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος, www.tkm.tee.gr, στο link , Οργάνωση Υπηρεσιών/Γραφείο Τύπου